YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (viides jaosto)

11 päivänä tammikuuta 2001 *

Asiassa C-226/99,

jonka Tribunale civile e penale di Genova (Italia) on saattanut EY 234 artiklan nojalla yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadakseen tässä kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa

Siples Srl, selvitystilassa,

vastaan

Ministero delle Finanze ja

Servizio della Riscossione dei Tributi — Concessione Provincia di Genova — San Paolo Riscossioni Genova SpA

ennakkoratkaisun yhteisön tullikoodeksista 12 päivänä lokakuuta 1992 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2913/92 (EYVL L 302, s. 1) 244 artiklan tulkinnasta,

* Oikeudenkäyntikieli: italia.

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (viides jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja A. La Pergola sekä tuomarit M. Wathelet, D. A. O. Edward, P. Jann (esittelevä tuomari) ja L. Sevón,

julkisasiamies: D. Ruiz-Jarabo Colomer,
kirjaaja: johtava hallintovirkamies H. A. Rühl,

ottaen huomioon kirjalliset huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— Siples Srl, selvitystilassa, edustajanaan asianajaja P. Massa,

— Italian hallitus, asiamiehenään professori U. Leanza, avustajanaan valtionasiamies I. M. Braguglia,

— Ruotsin hallitus, asiamiehenään I. Simfors,

— Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään A. Aresu ja R. Tricot,

ottaen huomioon suullista käsittelyä varten laaditun kertomuksen,

kuultuaan Italian hallituksen, edustajanaan valtionasiamies G. De Bellis, ja komission, edustajanaan P. Stancanelli, 22.6.2000 pidetyssä istunnossa esittämät suulliset huomautukset,

kuultuaan julkisasiamiehen 26.9.2000 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Tribunale civile e penale di Genova (jäljempänä Tribunale di Genova) on esittänyt yhteisöjen tuomioistuimelle 25.5.1999 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 11.6.1999, EY 234 artiklan nojalla ennakkoratkaisukysymyksen yhteisön tullikoodeksista 12 päivänä lokakuuta 1992 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2913/92 (EYVL L 302, s. 1; jäljempänä tullikoodeksi) 244 artiklan tulkinnasta.

2 Tämä kysymys on esitetty asiassa Siples Srl, selvitystilassa, (jäljempänä Siples) vastaan Ministero delle Finanze (valtiovarainministeriö) ja Servizio della Riscossione dei Tributi — Concessione Provincia di Genova — San Paolo Riscos-

sioni Genova SpA (jäljempänä Genovan alueen veronkannosta vastaava yksikkö), ja asia koskee maahantuonnin yhteydessä kannettavaa tullia ja arvonlisäveroa.

Sovellettavat säännökset

Yhteisön oikeus

3 Tullikoodeksin VIII osaston otsikkona on "Oikeus hakea muutosta", ja siihen kuuluvat 243—245 artikla.

4 Tullikoodeksin 243 artiklassa säädetään seuraavaa:

"1. Henkilöllä on oikeus hakea muutosta itseään suoraan ja henkilökohtaisesti koskevaan tullilainsäädännön soveltamiseen liittyvään tulliviranomaisten päätökseen.

Oikeus hakea muutosta on myös henkilöllä, joka on hakenut tulliviranomaisilta tullilainsäädännön soveltamiseen liittyvää päätöstä, jos hän ei ole saanut ratkaisua hakemuksen johdosta 6 artiklan 2 kohdassa tarkoitetussa määräajassa.

Muutosta on haettava siinä jäsenvaltiossa, jossa päätös on tehty tai sitä on haettu.

2. Muutosta voi hakea:

a) ensimmäisessä vaiheessa jäsenvaltioiden tähän tarkoitukseen nimeämiltä tulliviranomaisilta;

b) toisessa vaiheessa riippumattomalta elimeltä, joka voi olla lainkäyttöviranomainen tai vastaava erikoistunut elin, jäsenvaltioissa voimassa olevien säännösten mukaisesti."

5 Tullikoodeksin 244 artiklassa säädetään seuraavaa:

"Muutoksenhaku ei estä riidanalaisen päätöksen täytäntöönpanoa.

Tulliviranomaisten on kuitenkin lykättävä päätöksen täytäntöönpanoa kokonaan tai osittain, jos niillä on perusteltua syytä epäillä, että riidanalainen päätös ei ole tullilainsäädännön mukainen, tai jos on olemassa vaara, että asianomaiselle aiheutuu siitä vahinkoa, joka ei ole korvattavissa.

Jos riidanalaisen päätöksen perusteella on kannettava tuonti- tai vientitulleja, täytäntöönpanoa voidaan lykätä, jos tullien maksamisesta on annettu tai annetaan vakuus. Vakuutta ei kuitenkaan tarvitse vaatia, jos sen vaatiminen voisi velallisen tilanne huomioon ottaen aiheuttaa vakavia taloudellisia tai sosiaalisia vaikeuksia."

6 Tullikoodeksin 245 artiklassa säädetään seuraavaa:

"Jäsenvaltioiden on annettava muutoksenhakumenettelyn täytäntöönpanoa koskevat säännökset."

Kansallinen oikeus

7 Arvonlisäveron käyttöönottamisesta ja sitä koskevista säännöksistä 26.10.1972 annetun tasavallan presidentin asetuksen nro 633 (GURI nro 292, 11.11.1972, täydennysosa nro 1; jäljempänä vuoden 1972 asetus) 70 §:ssä säädetään seuraavaa:

"Tuontitullin määrä vahvistetaan, pannaan maksuun ja kannetaan jokaisen tuontitoimen osalta. Riitaisuuksien ja sanktioiden osalta sovelletaan sitä, mitä on säädetty tullilaeissa tullien kantamisesta ulkorajalla."

8 Valtiolle suoritettavien verojen ja muiden maksujen pakkoperinnästä säädetään 28.1.1988 annetussa tasavallan presidentin asetuksessa nro 43 (GURI nro 49, 29.2.1988, täydennysosa nro 2). Toimivaltainen tullien perimisen täytäntöönpanon lykkäämiseen on 26.4.1990 annetun asetuksen nro 105 (GURI nro 106, 9.5.1990, täydennysosa) 27 §:n ja 27.5.1992 annetun tasavallan presidentin asetuksen nro 287 (GURI nro 116, 20.5.1992, täydennysosa) 32 §:n nojalla Direttore compartimentale delle dogane.

9 Yleisillä tuomioistuimilla ei asian tosiseikkojen määrittämänä aikana voimassa olleen kansallisen oikeuden mukaan ollut toimivaltaa käsitellä hakemuksia perintää koskevan täytäntöönpanon lykkäämisestä.

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymys

10 Genovan alueen veronkannosta vastaava yksikkö antoi 16.9.1998 Siplesille tiedoksi perimispäätöksen yhteensä 2 372 083 870 Italian liiran perimisestä. Tämä summa perustui vuonna 1993 Koreasta tuoduista herkkusienistä maahantuonnin yhteydessä kannettavaan tulliin ja arvonlisäveroon sekä summalle kasvaneeseen korkoon.

11 Siples jätti Tribunale di Genovalle hakemuksen, jossa se vaati perimispäätöksen kumoamista. Erillisellä hakemuksella se vaati Tribunale di Genovaa määräämään perinnän täytäntöönpanoa lykättäväksi pääasiaa koskevan ratkaisun antamiseen asti.

12 Tribunale di Genova katsoi, että täytäntöönpanon lykkäämistä koskevan asian ratkaiseminen edellytti siltä tullikoodeksin 244 artiklan tulkintaa. Se toteaa tältä osin, että vuoden 1972 asetuksen 70 §:ssä viitataan maahantuonnin yhteydessä perittävää arvonlisäveroa koskevien riitaisuuksien ja sanktioiden osalta tullilakeihin tullien kantamisesta ulkorajalla.

13 Kansallinen tuomioistuin toteaa lisäksi, että yhteisöjen tuomioistuin on asiassa C-130/95, Giloy, 17.7.1997 antamassaan tuomiossa (Kok. 1997, s. I-4291) tulkinnut tullikoodeksin 244 artiklaa siten, että riidanalaisen päätöksen täytäntöönpanon lykkäämistä koskevat edellytykset — joiksi kansallinen tuomioistuin toteaa perustellun syyn epäillä riidanalaisen päätöksen yhteisön oikeuden mukaisuutta sekä vaaran asianomaiselle aiheutuvasta vakavasta vahingosta — ovat keskenään vaihtoehtoisia. Esillä olevassa asiassa kysymys olisi vaarasta, että Siplesille aiheutuu vakavaa vahinkoa.

14 Tribunale di Genova pitää ristiriitaisena sitä, että muutoksenhaku lainkäyttöelimeltä ei anna valittajalle mahdollisuutta saada määrätyksi väliaikaismääräyksiä, joista tulliviranomainen sitä vastoin voisi määrätä, joten se on päättänyt lykätä asian ratkaisemista ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

"Onko yhteisön tullikoodeksin 244 artiklassa annettu toimivalta lykätä riidanalaisen päätöksen täytäntöönpanoa annettu yksinomaisesti tulliviranomaisille vai kuuluuko se myös lainkäyttöelimelle, jolta muutosta on haettu?"

Ennakkoratkaisukysymys

15 Aluksi on hylättävä Italian hallituksen väite, ettei yhteisöjen tuomioistuimella olisi toimivaltaa ratkaista ennakkoratkaisukysymystä siksi, että kansallisessa tuomioistuimessa käsiteltävänä oleva pääasia ei kuuluisi yhteisön oikeuden soveltamisalaan. Ennakkoratkaisupyynnöstä nimittäin ilmenee, että riidanalainen perimispäätös perustuu osittain tulleihin, joten tullikoodeksi on pääasiaan suoraan sovellettavaa oikeutta.

16 Ennakkoratkaisukysymyksestä on aineellisessa suhteessa todettava, että tullikoodeksin 244 artiklasta ilmenee selvästi, ettei siinä anneta mahdollisuutta täytäntöönpanon lykkäämiseen muille kuin tulliviranomaisille.

17 Tämä säännös ei kuitenkaan voi rajoittaa oikeutta tehokkaaseen oikeussuojaan. Velvollisuus tehdä mahdolliseksi kansallisten viranomaisten kaikkien päätösten valvonta tuomioistuimissa on näet yhteisön oikeuden yleinen periaate, joka pohjautuu jäsenvaltioiden yhteiseen valtiosääntöperinteeseen ja joka on ilmaistu ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyn yleissopimuksen (Euroopan ihmisoikeussopimus) 6 ja 13 artiklassa (asia 222/86, Heylens ym, tuomio 15.10.1987, Kok. 1987, s. 4097, 14 kohta ja asia C-97/91, Oleificio Borelli v. komissio, tuomio 3.12.1992, Kok. 1992, s. I-6313, 14 kohta).

18 Suorittaessaan valvontaansa kansallisten tuomioistuinten asiana on EY:n perustamissopimuksen 5 artiklassa (josta on tullut EY 10 artikla) vahvistettua yhteistyöperiaatetta soveltaen turvata yhteisön oikeuden säännösten ja mää-

räysten välittömään oikeusvaikutukseen perustuva oikeussubjektien oikeussuoja (asia C-213/89, Factortame ym., tuomio 19.6.1990, Kok. 1990, s. I-2433, 19 kohta).

19 Siltä osin kuin kysymys on erityisesti mahdollisuudesta määrätä tulliviranomaisten tekemän päätöksen täytäntöönpanoa lykättäväksi, on huomattava, että yhteisön oikeuden soveltamisalaan kuuluvaa oikeudenkäyntiasiaa käsittelevän tuomioistuimen on voitava antaa väliaikaismääräyksiä tuomioistuimen sellaisen myöhemmän ratkaisun täyden vaikutuksen turvaamiseksi, joka koskee yhteisön oikeuteen perustuvien oikeuksien olemassaoloa (em. asia Factortame ym., tuomion 21 kohta).

20 Näin ollen ennakkoratkaisukysymykseen on vastattava, että tullikoodeksin 244 artiklaa on tulkittava siten, että siinä ei anneta mahdollisuutta riidanalaisen päätöksen täytäntöönpanon lykkäämiseen muille kuin tulliviranomaisille. Tällä säännöksellä ei kuitenkaan rajoiteta tullikoodeksin 243 artiklan nojalla muutoksenhakua käsittelevien lainkäyttöelinten toimivaltaa määrätä täytäntöönpanon lykkäämisestä sen velvoitteensa noudattamiseksi, joka koskee yhteisön oikeuden täyden vaikutuksen turvaamista.

Oikeudenkäyntikulut

21 Yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneille Italian ja Ruotsin hallituksille sekä komissiolle aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei voida määrätä korvattaviksi. Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (viides jaosto)

on ratkaissut Tribunale civile e penale di Genovan 25.5.1999 tekemällään päätöksellä esittämän kysymyksen seuraavasti:

Yhteisön tullikoodeksista 12 päivänä lokakuuta 1992 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2913/92 244 artiklaa on tulkittava siten, että siinä ei anneta mahdollisuutta riidanalaisen päätöksen täytäntöönpanon lykkäämiseen muille kuin tulliviranomaisille. Tällä säännöksellä ei kuitenkaan rajoiteta tullikoodeksin 243 artiklan nojalla muutoksenhakua käsittelevien lainkäyttöelinten toimivaltaa määrätä täytäntöönpanon lykkäämisestä sen velvoitteensa noudattamiseksi, joka koskee yhteisön oikeuden täyden vaikutuksen turvaamista.

La Pergola Wathelet Edward

Jann Sevón

Julistettiin Luxemburgissa 11 päivänä tammikuuta 2001.

R. Grass

kirjaaja

A. La Pergola

viidennen jaoston puheenjohtaja